

Savitribai Phule Pune University

¼ Formerly University of Pune ½

What is the 2019 novel corona virus?

The 2019 novel corona virus (2019-nCoV) is a new virus that causes respiratory illness in people and can spread from person to person.

Spread of The Novel Corona Virus (2019-nCoV) is by droplet infection: If a person sneezes or coughs without covering his face, the droplets containing the virus can stay in the air for a distance of about 2metres. The droplets may then settle down on any surface. It can stay alive for about 2 hours on any such surface.

Symptoms of 2019-nCoV: Patients with 2019-nCoV have may have symptoms of fever, Sore Throat, cough, shortness of breath

Complications: Many patients may develop pneumonia in both lungs and severe breathlessness.

Prevention

- Avoid close contact with people who are sick.
  - Avoid frequent touching of your face eyes, nose, and mouth with unwashed hands.
- Wash your hands often with soap and water for at least 20 seconds. Use an alcohol-based hand sanitizer that contains at least 60% alcohol, if soap and water are not available.
- Avoid crowded places and avoid travelling international travel.

If you are sick:

To avoid spreading respiratory illness to others, you should

Isolate yourself at your home.

Cover your cough or sneeze with a tissue, then throw the tissue in the trash.

Separate yourself from other people in your home. Stay in a separate room and away from other people in your house. Also, you use a separate bathroom, if available.

Wear a face-mask: You should wear a face-mask when you are around other people

Clean your hands: Wash your hands often with soap and water for at least 20 seconds. If soap and water are not available, clean your hands with an alcohol-based hand sanitizer that contains at least 60% alcohol, covering all surfaces of your hands and rubbing them together until they feel dry.

Avoid sharing personal household items: You should not share dishes, drinking glasses, cups, eating utensils, towels, or bedding with other people in your home. After using these items, you should wash them thoroughly with soap and water.

Facemasks

DO NOT use facemasks. Facemasks are not recommended for the general public to prevent the spread of 2019-nCoV.

For more information

<https://www.who.int/india/emergencies/novel-coronavirus-2019>

<https://www.pmc.gov.in/mr/corona-vishanu>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/index.html>

करोना विषाणू

काळजी करु नका, सावध रहा

हे करा....स्वतःला व इतरांना सुरक्षित ठेवा

साबण व पाणी वापरून आपले
हात स्वच्छ धुवा.

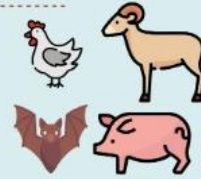
शिंकताना व खोकताना आपल्या
नाकावर व तोंडावर रुमाल धरा.

सर्दी किंवा फ्लू सदृश्य लक्षणे असलेल्या
लोकांशी नजीकचा संपर्क टाळा.

मांस आणि अंडी पूर्णपणे शिजवून व उकडून घ्या.

जंगली अथवा पाळीव प्राण्यांशी
निकट संपर्क टाळा.

अधिक माहितीसाठी आपल्या जवळील शासकीय रुग्णालयाशी संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र.
+91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र.
020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र.
104

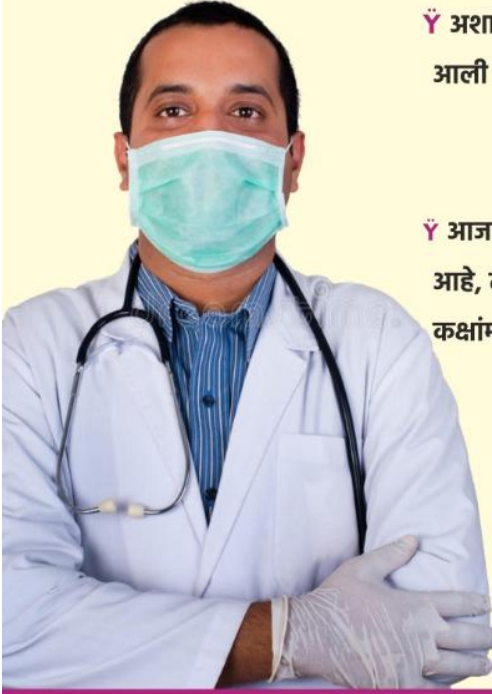

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

करोना विषाणू संसर्ग डॉक्टरांसाठी काही महत्वाच्या जाणून घ्यावयाच्या बाबी...

आपण जाणून आहात कि, भारतामध्ये आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर बाधित प्रदेशातून आलेल्या सर्व प्रवाशांचे आजारविषयक सर्वेक्षण सुरु करण्यात आले आहे.

“करोना विषाणू” संसर्गाची लक्षणे
खोकला | ताप | श्वासोच्छ्वासात अडथळा निर्माण होणे

- ✧ बाधित प्रदेशातून आलेल्या नागरिकांमध्ये अथवा प्रवाशांमध्ये वरील लक्षणे दिसून आल्यास राज्य नियंत्रण कक्षास त्वरित कळवावे.
- ✧ अशा व्यक्तीच्या विलगीकरणाची व्यवस्था खालील रुग्णालयांमध्ये करण्यात आली आहे :
  - ▶ कस्तुरबा रुग्णालय, मुंबई (दूरध्वनी - 022-23027769)
  - ▶ नायडू रुग्णालय, पुणे (दूरध्वनी - 020-25506300)
- ✧ आजारांच्या निदानाची व्यवस्था राष्ट्रीय विषाणू संस्था (NIV) पुणे येथे उपलब्ध आहे, तथापि रुग्णाचा प्रयोगशाळा नमुना राज्य एकात्मिक रोग सर्वेक्षण (IDSP) कक्षांमार्फत पाठविण्यात येईल.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र. +91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र. 020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र. 104

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

करोना विषाणू

काळजी करु नका, सावध रहा

प्रवास करताना काळजी घ्या !

- सार्वजनिक ठिकाणी किंवा रस्त्यावर थुंकणे टाळा.

- पूर्णपणे शिजवलेलेच अन्न खावे.

- आजारी असलेल्या पाळीव प्राण्यांबरोबर थेट संपर्क आणि प्रवास करणे टाळा.

अधिक माहितीसाठी आपल्या जवळील शासकीय रुग्णालयाशी संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र.
+91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र.
020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र.
104

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

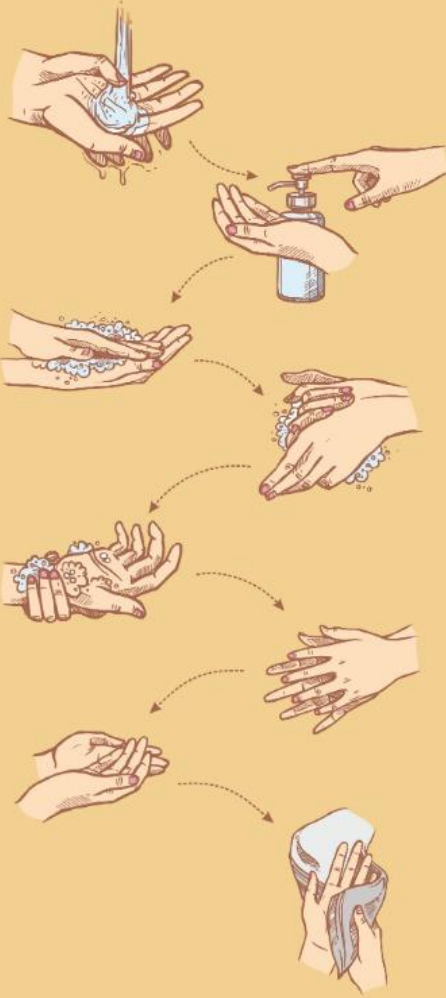

करोना विषाणू

काळजी करु नका, सावध रहा

स्वतःचे आणि इतरांचे आजारी पडण्यापासून संरक्षण करा

आपले हात स्वच्छ धुवा

- खोकल्यावर अथवा शिंकल्यानंतर
- एखाद्या आजारी व्यक्तीची काळजी घेताना
- स्वयंपाक करण्यापूर्वी, तयार करताना आणि तयार केल्यानंतर
- जेवणापूर्वी
- शौचानंतर
- प्राण्यांचा सांभाळ केल्यानंतर आणि प्राण्यांची विष्टा काढल्यानंतर

अधिक माहितीसाठी आपल्या जवळील शासकीय रुग्णालयाशी संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र. +91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र. 020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र. 104

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

करोना विषाणू संसर्गाचा धोका टाळा साधे सोपे उपाय पाळा

ताप अथवा खोकला असल्यास
प्रवास करणे टाळा

नियमितपणे आपले हात साबण व
पाणी वापरून स्वच्छ धुवा

आपल्या डॉक्टरांना आपल्या
मागील प्रवासाबाबत माहिती द्या

जर आपल्याला खोकला, ताप,
श्वास घ्यायला त्रास होत असेल तर
डॉक्टरांना त्वरित भेटा.

**सुरक्षित
रहा!**

**करोना विषाणूपासून आपला
बचाव करा!**

जर आपण मागील १५ दिवसांत बाधित
प्रदेशातून परतले असाल तर
आपल्याला करोना विषाणू संसर्गाची
तपासणी करून घेणे आवश्यक आहे.
करोना विषाणू संसर्गाची तपासणी
करण्याबाबत माहिती मिळविण्यासाठी
हेल्पलाईन क्रमांकावर संपर्क साधा.

जर आपण मागील १५ दिवसांत
बाधित भागातून परतले असाल
किंवा करोना विषाणूची बाधा
असलेल्या व्यक्तीच्या संपर्कात
आला असाल तर पुढील १४
दिवसांसाठी लोकांशी संपर्क टाळा
आणि स्वतंत्र खोलीत झोपा.

बाधित प्रदेशातून परतल्यावर
२८ दिवसांच्या आत जर
आपल्याला खोकला, ताप,
श्वास घ्यायला त्रास होत असेल
तर त्वरित हेल्पलाईन
क्रमांकावर संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र.
+91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र.
020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र.
104

www.mohfw.nic.in
www.mygov.in
www.pmindia.gov.in
www.arogya.maharashtra.gov.in

f /MahaArogyaIECBureau
@MahaHealthIEC
/mahahealthiec

@MahaHealthIEC
/MahaHealthIEC

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

करोना विषाणू संसर्गाचा धोका टाळा साधे सोपे उपाय पाळा

करोना विषाणू संसर्ग हा एक नवा आजार आहे, जो चीन मध्ये सध्या पसरत आहे. त्याचबरोबर इतर देशांना देखील प्रभावित करत आहे. तसेच फ्ल्यू सारख्या या आजाराची लक्षणे पुढील प्रमाणे:

खोकला

ताप

श्वास घ्यायला
त्रास होणे

जर आपण बाधित प्रदेशातून परतले असाल व सर्दी, ताप, खोकला अशी लक्षणे आढळून आली तर आपल्याला करोना विषाणू संसर्गाची तपासणी करणे आवश्यक आहे. करोना विषाणू संसर्गाची तपासणी करण्याबाबत माहिती मिळविण्यासाठी महाराष्ट्र शासन यांच्या हेल्पलाईन क्र. 020-26127394 वर संपर्क साधा.

जर आपण मागील १५ दिवसांत बाधित भागातून परतले असाल किंवा करोना विषाणूची बाधा असलेल्या व्यक्तीच्या संपर्कात आला असाल तर आपण खालील गोष्टींचा अवलंब करावा

१

पुढील १४ दिवसांसाठी
सर्व लोकांशी संपर्क टाळा व
वेगळ्या खोलीत झोपा

२

शिकताना व खोकताना
नाकावर व तोंडावर रुमाल धरा

३

नियमितपणे आपले हात साबण
व पाणी वापरून स्वच्छ धुवा

४

ज्या व्यक्तीमध्ये ताप, खोकला
यांसारखे लक्षणे दिसतील
त्यांच्याशी प्रत्यक्ष संपर्क टाळावा

जर आपल्याला खोकला, ताप,
श्वास घ्यायला त्रास होत असेल
तर डॉक्टरांना त्वरित भेटा.

बाधित प्रदेशातून परतल्यावर २८ दिवसांच्या आत जर आपल्याला खोकला, ताप, श्वास घ्यायला त्रास होत असेल तर महाराष्ट्र शासन यांच्या हेल्पलाईन क्रमांकावर संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र.
+91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र.
020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र.
104

सुरक्षित
रहा!

करोना विषाणूपासून आपला
बचाव करा!

बाधित प्रदेशातून आलेल्या नागरिकांनो, करोना विषाणूला घाबरू नका !

सावध रहा, लक्षणे दिसल्यास उपचार घ्या.

चीन मधील वुहान प्रदेशातून आलेल्या “करोना” या विषाणूमुळे न्यूमोनियासारखी लक्षणे असलेला आजार आढळला आहे.

बाधित प्रदेशातून आलेल्या येणाऱ्या प्रवाशांमध्ये अथवा
करोना विषाणू रुग्णाच्या संपर्कात आल्यास या आजाराची शक्यता उदभवू शकते.

“करोना विषाणू” संसर्गाची लक्षणे

खोकला | ताप | श्वासोच्छ्वासात अडथळा निर्माण होणे

करोना विषाणू संक्रमणापासून बचाव करण्यासाठीचे उपाय

- बाधित प्रदेशातून आलेल्या आलेल्या प्रवाशांमध्ये जर लक्षणे आढळली तर त्वरित कॉल सेंटर अथवा आपल्या जवळील शासकीय रुग्णालयाशी संपर्क साधून सल्लामसलत/ उपचार/ तपासणी करून घ्या.
- बाधित रुग्णांनी (प्रवासी) मास्कचा वापर करावा आणि इतर लोकांपासून दूर रहावे अथवा घराबाहेर अधिक काळ वावरू नये.
- स्वतः उपचार करू नये, डॉक्टरांच्या सल्ल्यानुसार उपचार घ्यावा.
- शिकताना व खोकताना रुमाल अथवा टिशू पेपरचा वापर करावा.

लक्षणे आढळून आल्यास बेजबाबदारपणे वागू नये.
अशा व्यक्तीच्या विलगीकरणाची व्यवस्था खालील
रुग्णालयांमध्ये करण्यात आली आहे :

- ▶ कस्तुरबा रुग्णालय, मुंबई (दूरध्वनी - 022-23027769)
- ▶ नायडू रुग्णालय, पुणे (दूरध्वनी - 020-25506300)

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र. +91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र. 020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र. 104

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन

करोना विषाणू संसर्गाचा धोका टाळा साधे सोपे उपाय पाळा

शिकल्या अथवा खोकल्यानंतर

हात स्वच्छ
धुणे
विसरू नका

शौचालयानंतर

आजारी व्यक्तीला भेटल्यावर

स्वयंपाक करण्याआधी व
केल्यानंतर तसेच जेवणापूर्वी
व जेवण केल्यानंतर

सुरक्षित
रहा!

करोना विषाणूपासून आपला
बचाव करा!

जर आपल्याला खोकला, ताप,
श्वास घ्यायला त्रास होत असेल तर
डॉक्टरांना त्वरित भेटा.

जर आपण मागील १५ दिवसांत बाधित
प्रदेशातून परतले असाल तर
आपल्याला करोना विषाणू संसर्गाची
तपासणी करून घेणे आवश्यक आहे.
करोना विषाणू संसर्गाची तपासणी
करण्याबाबत माहिती मिळविण्यासाठी
हेल्पलाईन क्रमांकावर संपर्क साधा.

जर आपण मागील १५ दिवसांत
बाधित भागातून परतले असाल
किंवा करोना विषाणूची बाधा
असलेल्या व्यक्तीच्या संपर्कात
आला असाल तर पुढील १४
दिवसांसाठी लोकांशी संपर्क टाळा
आणि स्वतंत्र खोलीत झोपा.

बाधित प्रदेशातून परतल्यावर
२८ दिवसांच्या आत जर
आपल्याला खोकला, ताप,
श्वास घ्यायला त्रास होत असेल
तर त्वरित हेल्पलाईन
क्रमांकावर संपर्क साधा.

राष्ट्रीय कॉल सेंटर क्र.
+91-11-23978046

राज्यस्तरीय नियंत्रण कक्ष क्र.
020-26127394

टोल फ्री हेल्पलाईन क्र.
104

www.mohfw.nic.in
www.mygov.in
www.pmindia.gov.in
www.arogya.maharashtra.gov.in

f /MahaArogyaIECBureau
@MahaHealthIEC
/mahahealthiec

@MahaHealthIEC
/MahaHealthIEC

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन